

Gedeeld Erfgoed – Shared Heritage

Haags-Indische monumenten als getuigen van culturele uitwisseling, 1853-1945

Symposium: 31 mei 2013, Bibit-Theater, Tong Tong Fair, Den Haag
Initiatief: afd. Monumentenzorg, Gemeente Den Haag m.m.v. Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Organisatie: Kroon & Wagtberg Hansen, Den Haag

Belang van 'gedeeld erfgoed'

De culturele uitwisseling tussen Nederland en haar voormalige overzeese gebiedsdelen, heeft een rijke materiële cultuur voortgebracht. De bewaard gebleven bouwwerken zijn van belang voor de architectuurgeschiedenis omdat ze blijk geven van een bijzondere vermenging van westerse en oosterse stijlen, en hebben tevens een belangrijke educatieve functie omdat ze aan zowel positieve als negatieve aspecten van de koloniale periode herinneren. De zorg voor dit 'gedeelde erfgoed' ('shared heritage') valt onder het aandachtsgebied van Monumentenzorg.

Den Haag is een belangrijk voorbeeld van een stad, die door haar eeuwenlang deelname aan internationaal verkeer een multicultureel karakter heeft gekregen. Vooral de historische band met voormalig Nederlands-Indië, de 'Gordel van Smaragd', heeft haar sporen in het stadsbeeld achtergelaten. Dit gedeelde erfgoed werd recentelijk geïnventariseerd in het project 'Sporen van Smaragd' door de afdeling Monumentenzorg van de Gemeente Den Haag in samenwerking met het Haags Historisch Museum. Het project, uitgevoerd door bureau Kroon & Wagtberg Hansen, laat zien hoe gedeeld erfgoed een rol kan spelen in monumentenbeleid, educatie en citymarketing.

Naar aanleiding van dit project organiseert de afdeling Monumentenzorg een publiekssymposium over het onderwerp met medewerking van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Als passende locatie is gekozen voor de Tong Tong Fair, het grootste Indische festival ter wereld, dat dit jaar voor de 55ste maal in Den Haag plaatsvindt. Het symposium is toegankelijk voor zowel architectuur- en erfgoedprofessionals, als studenten en alle andere geïnteresseerden in Indisch erfgoed. Het symposium wordt afgesloten met een panelgesprek over de toekomst van gedeeld erfgoed.

Programma

09.30-10.00 Ontvangst met koffie

10.00-10.05 Welkomstwoord

Siem Boon, secretaris van de Stichting Tong Tong die het symposium en haar deelnemers gastvrij ontvangt

10.05-10.15 Inleiding op het congres

Rabin Baldewsingh, wethouder Volksgezondheid, Duurzaamheid, Media & Organisatie, Gemeente Den Haag

I. Invloed migratie op exterieur en interieur

10.15-10.45 'Heen en telkens weer. Migratiepatronen tussen Den Haag en Nederlands-Indië rond 1900',
dr. Ulbe Bosma, senior onderzoeker Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam/bijzonder
hoogleraar geschiedenis, Vrije Universiteit, Amsterdam.

10.45-11.15 'Stille getuigen van culturele uitwisseling. Haags-Indische panden, 1853-1945',
drs. Andréa Kroon, kunsthistorica Kroon & Wagtberg Hansen, Den Haag

11.15-11.45 'Nederlands-Indische invloeden op het Haagse interieur rond 1900',
Frans Leidelmeijer, kunsthandelaar en specialist in kunst en vormgeving vanaf 1850, Amsterdam

11.45-12.05 Vragen

12.05-13.30 Lunchpauze (gelegenheid om de Tong Tong Fair te bezoeken, waaronder de informatiestand van het project Sporen van Smaragd in het Cultuurpaviljoen)

II. Culturele uitwisseling in het Haagse kunstmilieu

- 13.30-14.00 'Wonen in Den Haag, dromen van Indië. Schrijfsters in de Hofstad rond 1900',
drs. Vilan van de Loo, zelfstandig publiciste/onderzoekster
- 14.00-14.30 'Onherkenbaar. Indische invloeden in de Haagse bouwwerken van H.P. Berlage en K.P.C. de Bazel',
dr. Marty Bax, kunsthistoricus Bax Art Concepts & Services, Amsterdam
- 14.30-15.00 'Culturele uitwisseling tussen de schuifdeuren. De woonhuizen van Haags-Indische musici rond 1900',
dr. Henk Mak van Dijk, musicus/auteur over Indisch-Nederlandse muziekgeschiedenis
- 15.00-15.20 Vragen
- 15.20-15.50 Theepauze

III. Beleidsvorming 'gedeeld erfgoed'

- 15.50-16.20 'Hollands spoor. Stationsarchitectuur in Nederlands-Indië',
drs. Ben de Vries, senior beleidsmedewerker internationaal Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Amersfoort
- 16.20-17.00 'De toekomst van gedeeld erfgoed',
paneldiscussie met sprekers onder leiding van Siem Boon, secretaris van de Stichting Tong Tong
- 17.00-17.15 'Sporen van Smaragd. Het belang van culturele identiteit bij waardestelling en bescherming van lokaal erfgoed',
Afsluiting symposium door Henk Ambachtsheer, hoofd afdeling Monumentenzorg, Gemeente Den Haag

Praktische informatie

- Datum/tijd: Vrijdag 31 mei 2013, 10.00-17.15 uur
- Locatie: Bibit-Theater, Tong Tong Fair, Malieveld te Den Haag (www.tongtongfair.nl).
- Aanmelding: Het is noodzakelijk vooraf te reserveren in verband met speciale openingstijden voor symposiumdeelnemers. Aanmelden kan via info@sporenvansmaragd.nl vóór **27 mei 2013**. (NB: reserveren via Tong Tong Fair is helaas niet mogelijk). U ontvangt een bevestiging met nadere informatie.
- Kosten: Deelname aan het symposium is kosteloos, mits u over toegangskaartje voor de Tong Tong Fair voor de betreffende dag beschikt. Dit kost € 10,- in de online voorverkoop t/m 21 mei; voor 65+ers/CJP-houders geldt een korting (www.tongtongfair.nl/voorverkoop).
- Project: Het symposium is onderdeel van het project 'Sporen van Smaragd. Gebouwd Nederlands-Indisch erfgoed in Den Haag, 1853-1945' (www.sporenvansmaragd.nl).
- Organisatie: Het evenement wordt mogelijk gemaakt door de [Gemeente Den Haag](http://www.gemeentedenhaag.nl) (afd. Monumentenzorg), met medewerking van de [Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed](http://www.rijksdienstvoorhetcultureelerfgoed.nl). De praktische organisatie wordt verzorgd door bureau [Kroon & Wagtberg Hansen](http://www.kroonwagtberg.com) te Den Haag.
- Publicatie: Andréa A. Kroon / Audrey Wagtberg Hansen, *Sporen van Smaragd. Haags-Indisch erfgoed, 1853-1945*, (VOM-reeks) uitgeverij De Nieuwe Haagsche, Den Haag 2013, ca. 240 pagina's, rijk geïllustreerd. Het boek is vanaf 22 mei 2013 verkrijgbaar in de informatiestand van Sporen van Smaragd op de Tong Tong Fair, in de boekwinkel en de webwinkel van de uitgever: www.denieuwehaagsche.nl.
- Twitter: Het project is te volgen via: [@SporenvSmaragd](https://twitter.com/SporenvSmaragd). Tweet gerust mee tijdens het symposium met de hashtag #gedeelderfgoed.

